

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

A7-0261/2013

15.7.2013

PREPORUKA VIJEĆU, KOMISIJI I EUROPSKOJ SLUŽBI ZA VANJSKO DJELOVANJE

O politici EU-a prema Bjelarusu
(2013/2036(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Justas Vincas Paleckis

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG PREPORUKE VIJEĆU, KOMISIJI I EUROPSKOJ SLUŽBI ZA VANJSKO DJELOVANJE.....	3
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU.....	15

PRIJEDLOG PREPORUKE VIJEĆU, KOMISIJI I EUROPSKOJ SLUŽBI ZA VANJSKO DJELOVANJE

o politici EU-a prema Bjelarusu

(2013/2036(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. listopada 2012. o situaciji u Bjelarusu nakon parlamentarnih izbora 23. srpnja 2012.¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. ožujka 2012. o situaciji u Bjelarusu²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. svibnja 2011. o Bjelarusu³,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. siječnja 2011. o situaciji u Bjelarusu⁴,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2012. o Godišnjem izvješću Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2011. o reviziji Europske politike susjedstva⁶,
 - uzimajući u obzir rezoluciju Konferencije foruma Nacionalne platforme foruma civilnoga društva Istočnog partnerstva od 1. lipnja 2013.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. travnja 2011. o reviziji Europske politike susjedstva – Istočne dimenzije⁷,
 - uzimajući u obzir Zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva u Pragu 2009.;
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća za vanjske poslove od 15. listopada 2012. i Rezoluciju Vijeća od 6. studenoga 2012. o mjerama ograničenja za Bjelarus⁸,
 - uzimajući u obzir članak 97. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir preporuku Odbora za vanjske poslove (A7-0261/2013),
- A. budući da od 1994. u Bjelarusu nisu održani slobodni i pravedni izbori na temelju izbornih zakona koju su u skladu s međunarodnim normama;

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0410.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0112.

³ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2011)0244.

⁴ SL L 136 E, 11.5.2012., str. 57.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0334.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2011)0576.

⁷ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2011)0153.

⁸ SL L 307/1, 7.11.2012.

- B. budući da je načelo diobe vlasti gotovo potpuno ukinuto ustavnom reformom iz 1996., a politička opozicija otad nije zastupljena u političkim institucijama i nije mogla sudjelovati u izradi i provedbi politike zemlje;
- C. budući da je Europsko vijeće 1997. obustavilo ratifikaciju Sporazuma o partnerstvu i suradnji te zamrznuo Privremeni sporazum o trgovini, stoga su odnosi EU-a i Bjelarusa i dalje uređeni Sporazumom o trgovini i suradnji iz 1989.;
- D. budući da su u istom vremenskom razdoblju ljudska prava i temeljne slobode sustavno i masovno kršeni, posebice sloboda izražavanja, sloboda udruživanja, sloboda okupljanja;
- E. budući da Europski parlament ne priznaje legitimitet bjelarskog parlamenta; u posljednjem je desetljeću samo jedno službeno izaslanstvo Europskog parlamenta posjetilo Bjelarus 2010. godine;
- F. budući da bi demokratske promjene bile izglednije kada bi reformistički dio elitista koji su trenutno na vlasti pokrenuo reforme; međutim, najveći katalizatori promjena trebali bi doći iz organizacija civilnog društva i privatnih poduzeća;
- G. budući da je Bjelarus jedina europska država koja primjenjuje smrtnu kaznu; datumi smaknuća nepoznati su obiteljima osuđenika i javnosti, tijelo smaknute osobe ne daje se na pokapanje rodbini i ne obavještava ih se o mjestu pokopa;
- H. budući da 70% stanovništva Bjelarusa želi promjene; međutim, dio javnosti smatra da bi bitne promjene u početku dovele do pogoršanja životnog standarda¹;
- I. budući da su između 2008. i 2010. godine odnosi između EU-a i Bjelarusa dobili zamah kada je Bjelarus pokazala spremnost razviti konstruktivne odnose s EU-om i uočen je napredak prema boljim uvjetima za aktivnosti civilnog društva, opozicije i slobode tiska; međutim, brutalno obrušavanje nakon predsjedničkih izbora u 2010. i jačanje represivne politike, kao što su uhićenja predsjedničkih kandidata popraćena masovnim uhićenjima, politički motivirani kazneni progon predstavnika opozicije i val represije protiv boraca za ljudska prava i neovisnih medija, doveli su do značajnog pogoršanja tih odnosa,
- J. budući da su, uslijed roga, mjere ograničavanja EU-a preispitane i proširene (trenutno se odnose na 242 osoba i 30 tijela), dok bjelarske vlasti i dalje brane ulazak u zemlju nekim političarima, dužnosnicima, uključujući predstavnike međunarodnih organizacija, novinarima i predstavnicima civilnog društva;
- K. budući da bi Sastanak na vrhu Istočnog partnerstva u Vilniju mogao postati još jedna prilika za uvjetovano i postupno poboljšanje odnosa između EU-a i Bjelarusa, pod uvjetom da svi politički zatvorenici budu pušteni i politički rehabilitirani;
- L. budući da bi stvaranje dosljednog političkog dijaloga s bjelarskim vlastima pod gore spomenutim uvjetima moglo rezultirati uključivanjem civilnog društva i opozicije u međusobni višestrani dijalog i provedbu reformi;

¹ Podaci Neovisnog instituta za socioekonomске studije, travanj 2013.

- M. budući da se smanjenje ukupnog broja politički motiviranih uhićenja (s 868 u 2011. na 235 u 2012. u skladu s izvješćem Centra za ljudska prava „Viasna“) može pripisati ozračju represija i zastrašivanja;
- N. budući da su nedavne restriktivne izmjene zakonodavstva dovele do dodatne represije protiv civilnog društva, uključujući borce za ljudska prava, neovisne medije i odvjetnike obrane; budući da je opća situacija ljudskih prava i temeljnih sloboda zabrinjavajuća i za svaku osudu, kako je naglašeno 2013. godine u izvješću Posebnog izvjestitelja UN-a za Bjelarus; budući da oglušavanje bjeloruskih vlasti na apele međunarodne zajednice doprinosi dalnjem pogoršavanju odnosa s EU i sve većoj samoizolaciji Bjelarusa;
- O. budući da bi daljnji napori prema ujednačenoj strategiji i akcijskom planu mogli pomoći u ostvarenju ciljeva političke opozicije; budući da konkretnе mjere kao što su zajednički popisi za lokalne izbore u 2014. godini, izrada nacrtа zajedničkog političkog programa ili predstavljanje jednog kandidata za predsjedničke izbore u 2015. predstavljaju pozitivan korak u tome smjeru;
- P. budući da je Europski dijalog o modernizaciji s bjelarskim društvom pokrenut 2012. godine imao pozitivan učinak na početak konstruktivne rasprave u bjelarskom društvu o potrebnim reformama u državi i o svijesti o EU-u; međutim, potrebni su daljnji razvoj koncepta, svrhe, strategije, odgovarajuće financiranja i upravljačke strukture Dijaloga te bolja koordinacija s inicijativama Istočnog partnerstva;
- Q. budući da je Bjelarus na 50. mjestu po najnovijemu UN-ovu indeksu ljudskog razvoja 2012., u usporedbi s Rusijom (55.) i državama Istočnog partnerstva (Gruzija (72.), Ukrajina (78.), Azerbajdžan (82.), Armenija (87.), Moldavija (113.))²;
- R. budući da je jedan od osnovnih razloga za određenu društvenu stabilnost u državi sustav socijalnog osiguranja, od kojeg ljudi imaju koristi i zauzvrat biraju biti politički neaktivni; 65 % stanovnika Bjelarusa primaju pomoć od države u različitim oblicima kao što su mirovine, stipendije, naknade za nezaposlenost itd.;
- S. budući da je nisku stopu nezaposlenosti moguće ostvariti na umjetan način putem subvencija za poduzeća u državnom vlasništvu koja stvaraju oko 70% BDP-a i zapošljavaju 50% radne snage;
- T. budući da su dosad bjelarske vlasti izrazile svoj geopolitički interes za daljnju ekonomsku integraciju s Rusijom i stvaranje Euroazijske carinske i ekonomске unije; u isto vrijeme velik dio svih izravnih stranih ulaganja u Bjelarus proteklih dolazi iz Rusije; stručnjaci kažu da se oko 700 000 stanovnika Bjelarusa posljednjih deset godina iselilo u Rusiju radi posla, uglavnom u Moskvu ili Petrograd;
- U. budući da su i EU i Bjelarus naznačile da žele ponovno započeti pregovore o pristupanju Bjelarusa WTO-u, posebno u kontekstu pristupanja Rusije WTO-u;
- V. budući da su nedavne ankete provedene u okviru projekta Barometar susjedstva EU-a pokazale da preko 50 % bjelarskog stanovništva vjeruje da bi EU trebala povećati svoju ulogu na područjima gospodarskog razvoja, trgovine i regionalne suradnje s Bjelarusom;

W. budući da je, prema stručnjacima, program modernizacije koji je nedavno objavila bjelaruska vlast uglavnom usmjeren na unapređivanje osnovne industrijske infrastrukture, a zemlji su potrebne bitnije gospodarske reforme i transparentno poslovno okruženje te manja državna kontrola u svim poslovnim sektorima;

- X. budući da se situacija u Bjelarusu može okarakterizirati nedostatkom povjerenja u pravosuđe zbog njegove nedovoljne samostalnosti i politički motiviranih odluka;
 - Y. budući da je prema Indeksu percepcije korupcije Transparency Internationala iz 2012. Bjelarus na 123. mjestu od 176 država i teritorija u usporedbi s Ukrajinom (144.), Azerbajdžanom (139.), Rusijom (133.), Armenijom (105.), Moldavijom (94.) i Gruzijom (51.);
 - Z. budući da su 33,4 milijuna EUR dodijeljena za finansijsku perspektivu za razdoblje 2007. – 2013. Europskim susjedskim i partnerskim instrumentima (ENPI) za projekte prekogranične suradnje između Bjelarusa i njegovih susjednih država, dok oko 60 općina trenutačno sudjeluje u 50 zajedničkih projekata prekogranične suradnje između Latvije, Litve i Bjelarusa;
- AA. budući da su 2012. godine smaknute dvije osobe unatoč tome što sudske postupak nije zadovoljio kriterije poštenog suđenja; budući da 2012. godine nakon dugo vremena nije dosuđena smrtna kazna, ali nove su kazne dosuđene 2013. godine;
 - AB. budući da se prema Indeksu slobode tiska 2013. Reportera bez granica Bjelarus popeo do 168. mesta do 157. mesta od 179 država, međutim, i dalje je na najnižem mjestu od država Istočnog partnerstva (Azerbajdžan (156.), Ukrajina (126.), Gruzija (100.), Armenija (74.), Moldavija (55.));
 - AC. budući da je pristup neovisnim televizijskim i radijskim kanalima, kao i tiskanim medijima, trenutačno slab zbog toga što državni mediji dominiraju pristupom informacijama;
 - AD. budući da je situacija slobode medija u Bjelarusu neprihvatljiva, posebno zbog uznemiravanja novinara kojima je zabranjeno napuštati zemlju, ograničavajućih zakona o slobodi radiodifuzije i interneta i selektivnoj pravdi prema neovisnim novinarima, kako se pokazalo u tri kaznena predmeta koji su pokrenuti u ljetu 2012. godine;
 - AE. budući da je 2012. najmanje 15 aktivista i novinara dobilo zabranu napuštanja Bjelarusa na temelju lažnih tvrdnjki;
 - AF. budući da u Bjelarusu¹ još uvijek ima političkih zatvorenika, uključujući Alesa Bialatskija, borca za ljudska prava nominiranog za nagradu Sakharov, koji je pretrpio veliko psihološko i fizičko mučenje, uključujući prijetnje smrću, neopravdane premještaje, nezadovoljavajuću zdravstvenu njegu i lišavanje prava na viđanje članova obitelji; puštanje političkih zatvorenika i njihova politička rehabilitacija te napredak Bjelarusa u ispunjavanju međunarodnih obveza i poštivanju temeljnih ljudskih prava, vladavine prava

¹ Popis političkih zatvorenika uključuje i Mikalaija Statkevicha, Dzmitryja Dashkevicha, Pavela Seviarynetsa, Eduarda Lobaua, Mikalajaya Antukhovicha, Mikalajaya Dziadoka, Ihara Alinevicha, Aliaksandra Franskevicha.

i demokratskih sloboda i dalje su osnovni uvjeti za normalizaciju odnosa između EU-a i Bjelarusa;

AG. budući da je Bjelarus jedina država među državama Istočnog partnerstva u kojoj još nije osnovana službena institucija za ljudska prava;

AH. budući da je cenzura ozbiljan politički problem u Bjelarusu;

AI. budući da su 2012. bjelaruske vlasti uvele zakonodavne promjene koje su KGB-u dale velike ovlasti za slobodno korištenje prisilnih mjeru; budući da službe sigurnosti prema novom zakonu mogu, bez ograničenja, ući u stanove te uhiti i pritvoriti bjelaruske građane te diplome i predstavnike međunarodnih institucija zaštićene imunitetom ; budući da ovaj zakon također sadrži odredbu kojom se KGB-ovi agenti oslobođaju bilo kakve zakonske odgovornosti za ozljede koje prouzroče; budući da su Bjelarskim specijalnim jedinicama dane velike ovlasti za prekidanje demonstracija;

AJ. budući da je 2011. primanje inozemnih bespovratnih sredstava postalo kazneno djelo i proširena je definicija veleizdaje te se vlasti na taj način omogućilo da iskoristi kazneni zakon za djelovanje protiv organizacija i pojedinaca koji primaju finansijska sredstva iz inozemstva ili sudjeluju na međunarodnim događajima;

AK. budući da je 2011. izmijenjen Zakon o masovnim akcijama prema kojima bi održavanje masovnih prosvjeda moglo rezultirati kaznenom odgovornošću za javne nerede; budući da su organizatori masovnih prosvjeda obvezni vlasti dostaviti podatke o svojim izvornima financiranju;

AL. budući da bjelaruske vlasti, odbijajući pozive na usklađivanje s međunarodno prihvaćenim demokratskim standardima EU-a, vode politiku samoizolacije namećući je bjelarskom stanovništvu;

AM. budući da je Ministarstvo pravosuđa Bjelarusa 2012. odbilo registraciju 19 nevladinih organizacija i dvije političke stranke, dok se članove neregistriranih organizacija neprestano zastrašuje, maltretira i progoni u Bjelarusu;

AN. budući da je Bjelarus obuhvaćen Europskom politikom susjedstva, ali s obzirom na političku situaciju, ne provodi se još niti jedan akcijski plan;

AO. budući da se pomoć Bjelarusu trenutačno odobrava Strateškim dokumentom za zemlju korisnicu 2007. – 2013.;

AP. budući da trenutačno samo 20 bjelarskih stručnjaka sudjeluje u različitim projektima Europskih susjedskih i partnerskih instrumenata (ENPI) u usporedbi sa 120 stručnjaka 2008. godine;

AQ. budući da je Nacionalna platforma civilnog društva Istočnog partnerstva važan i pouzdan partner te za EU jedinstven komunikacijski kanal prema bjelarskom narodu;

AR. budući da više od pola bjelarskih građana ima pristup internetu; elektronički mediji donose nove mogućnosti šireg pristupa neovisnim medijima, iako postoje neke

opozicijske internetske stranice koje su blokirane u vladinim i obrazovnim institucijama;

AS. budući da bjelaruske vlasti aktivno sudjeluju u sastancima stručnjaka u okviru multilateralnog smjera Istočnog partnerstva, osobito u projektima prekogranične suradnje;

AT. budući da 58 gradova i općina u Poljskoj, 47 u Litvi i 30 u Latviji uspješno surađuju s partnerskim gradovima i općinama u Bjelarusu, dok bi „Nemunas-Neman-Niemen” euroregija koja ujedinjuje Litvu, Poljsku, Kaliningrad i Bjelarus u zajedničkom projektu provedbe mogla biti primjer dobre prakse;

AU. budući da su Bjelarusi proteklih godina dobivali najveći broj Schengenskih viza po glavi stanovnika na svijetu; međutim, moraju potrošiti mnogo više novca, a u mnogim slučajevima i vremena i truda da bi dobili vizu nego građani drugih država Istočnog partnerstva ili Rusije;

AV. budući da bjelarska vlada pokušava privući strana ulaganja – ima vještu radnu snagu, program privatizacije, šest Besplatnih gospodarskih zona i Park visokih tehnologija – međutim, mogu se primjetiti primjeri sustavne državne intervencije u privatnom sektoru;

AW. budući da je Bjelarus nedavno pristupio antikorupcijskom mehanizmu Greco Vijeća Europe i postao član Grete, mehanizma za borbu protiv trgovine ljudima;

1. upućuje sljedeće preporuke Potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (HR/VP), EEAS-u, Vijeću, Komisiji i državama članicama:

- a. da potiču bjelarske vlasti da poštiju ljudska prava i rade prema demokratskoj tranziciji kako bi se dokončala samonametnuta izolacija države od ostatka Europe;
- b. da ponavljaju da je nužan preduvjet za napredak u bilateralnim odnosima, koji bi mogli dovesti do postupnog ukidanja mjera ograničavanja EU-a i obnove odnosa između EU-a i Bjelarsa, bezuvjetno i neposredno oslobađanje i obnova političkih i građanskih prava svih preostalih političkih zatvorenika;

O političkom dijalogu

- c. da iskoriste litvansko predsjedništvo i sastanak na vrhu Istočnog partnerstva u Vilniju kao važnu priliku za unaprjeđenje odnosa s Bjelarusom čim budu oslobođeni politički zatvorenici, kako bi se ponovno započeo politički dijalog o, između ostalog, demokratskim reformama, slobodnim i poštenim izborima, poštivanju vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda, suradnji s opozicijom i civilnim društvom, pod uvjetom da bjelarske vlasti pokažu poštivanje tih temeljnih prava;
- d. da najbolje moguće iskoriste privremeno i uvjetno uklanjanje trenutnog ministra vanjskih poslova s popisa EU-a o zabrani izdavanja viza u cilju proširenja glavnog i bitnog komunikacijskog kanala s Bjelarusom, posebno u cilju olakšavanja njegove suradnje na sastanku na vrhu Istočnog partnerstva; u prvom redu za smislen dijalog o oslobađanju političkih zatvorenika ipak da čvrsto ostanu pri zabrani izdavanja viza i zamrzavanju imovine onih koji su izravno uključeni u povrede demokratskih izbornih

normi i ljudskih prava;

- e. da izvrše detaljnu ocjenu postojećih ograničavajućih mjera EU-a protiv bjeloruskih dužnosnika i tijela u cilju, ako je potrebno, poboljšanja njihove učinkovitosti i prilagodbe njihovog opsega, prirode i valjanosti u skladu s promjenama u zemlji i njezinim odnosima s EU-om;
- f. da pripreme strateški "plan" inspiriran Zajedničkim privremenim planom i na temelju načela "više za više", uključujući prioritetna područja za reforme u Bjelarusu u cilju poboljšanja odnosa i učinkovitosti suradnje u okviru ENP-a, pod uvjetom da su poduzeti konkretni koraci prema demokratskim reformama;
- g. čim međunarodne organizacije priznaju izbore kao slobodne i poštene, da se savjetuju s Europskim parlamentom o uključenju novih prijedloga o među-parlamentarnim odnosima, bilateralno i u okviru Parlamentarne skupštine Euronest pritom i dalje zadržavajući potporu EU-a bjelarskim demokratskim silama i civilnom društvu;
- h. da osiguraju i, u skladu s člankom 24. UEU-a, podršku država članica stajalištu EU-a prema Bjelarusu te usklađenost njihovih bilateralnih odnosa s djelovanjem EU-a; da naglase da čvrsta opredijeljenost svih država članica EU-a, kao i drugih demokratskih zemalja, da ujedinjeno djeluju može potaknuti uspješno promicanje univerzalnih demokratskih vrijednosti i reformi u Bjelarusu;
- i. da potiču dijalog s dužnosnicima koji nisu osobno bili uključeni u represiju, u cilju jačanja suradnje između EU-a i Bjelarusa; da doprinesu njihovoj interakciji s bjelarskim civilnim društvom s krajnjim ciljem olakšavanja reformi;
- j. da potiču šire civilno društvo, uključujući sindikate i predstavnike poslovnog sektora, te političku opoziciju, da povećaju uključenost u Dijalog o modernizaciji; na temelju preporuka koje je pripremila Nacionalna platforma Foruma civilnog društva, da organiziraju otvorene javne rasprave o njezinom konceptu, svrsi, strategiji i upravljačkoj strukturi; da dalje potiču Dijalog putem nužne finansijske pomoći i stručnosti te jačaju komunikacijsku kampanju o sadržaju i očekivanom ishodu;
- k. da osiguraju da se suradnja vlasti u Dijaligu o modernizaciji, uz ravnopravno sudjelovanje demokratske opozicije i civilnog društva, odvija uz potpuno poštivanje demokratskih načela u cilju razvoja konkurentnog gospodarstva i poticanja demokratskih reformi te pluralističkog društva i vladavine prava;
- l. da tvrde civilno društvo i dalje ima ključnu ulogu u političkom dijalušu s EU-om u poticanju demokratskih promjena u Bjelarusu i stoga podupire ideju organizacije konferencije civilnog društva u Vilnjusu u očekivanju trećeg sastanka na vrhu Istočnog partnerstva;
- m. da potpuno iskoriste Europsku zakladu za demokraciju (EED) u cilju potpore ključnim subjektima koji rade na pitanjima demokracije i ljudskih prava u Bjelarusu, s naglaskom na one koji su imali teškoća u pristupu tradicionalnoj potpori EU-a;
- n. da potiču Rusiju i države Istočnog partnerstva da pozovu Bjelarus da se odmah i

bezuvjetno oslobođe i politički rehabilitiraju svi politički zatvorenici te zaustavi bilo kakav daljnji politički motiviran progon;

- o. da osiguraju da EU i predstavnici država članica koji posjećuju Bjelarus ostaju u kontaktu s predstavnicima civilnog društva i opozicije kako bi se zajamčilo uravnoteženo sudjelovanje svih stranaka u postupku koji se odnosi na odnose između EU-a i Bjelarusa;
- p. da predvide sve raspoložive mogućnosti kako bi se osiguralo da Bjelarus:
 - potpuno provede podrobnu reformu Izbornog zakona na temelju preporuka Organizacije za europsku sigurnost i suradnju/Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (OSCE/ODIHR) u cilju uspostave pluralističkog političkog sustava koji se temelji na slobodnim i poštenim izborima, gdje bi političke ideje proizlazile iz stvarnog političkog natjecanja između političkih stranaka kao sastavnog elementa demokracije;
 - dopusti ponovno otvaranje zatvorenog ureda OEŠ-a u Minsku;
 - ukine prepreke i ograničenja slobode udruživanja, izražavanja, kretanja, mirnog okupljanja i mišljenja nametnute demokratskoj opoziciji, organizacijama civilnog društva i NVO-ima, uključujući uklanjanje prepreka za prijavu za i potpuno funkcioniranje i primanje tehničke pomoći za međunarodni razvoj; izmjeni odredbe Kaznenog zakona o sudjelovanju u neregistriranim organizacijama;
 - provede nužne institucionalne promjene u cilju osiguranja neovisnosti sudstva u skladu s preprekama Posebnog izvjestitelja UN-a o neovisnosti sudaca i odvjetnika te neovisnosti odvjetnika izmjenama i učinkovitom primjenom Zakona o odvjetništvu;
 - ne izvrši smaknuća osuđenika na smrt u 2013. godini i uvede moratorij nakon kojeg će uslijediti ukidanje smrtne kazne;
 - provede odluke u pojedinim predmetima Odbora UN-a za ljudska prava i Radne skupine UN-a za proizvoljna pritvaranja te preporuke Odbora UN-a protiv mučenja iz 2011. godine u cilju zaustavljanja neljudskog i ponižavajućeg postupanja;
 - potpuno surađuje s Posebnim izvjestiteljem UN-a o stanju ljudskih prava u Bjelarusu u vezi s ozbiljnom zabrinutošću koju je on izrazio u svome izvješću iz travnja 2013. godine i prihvati njegov zahtjev da posjeti zemlju;
 - potpuno modernizira zatvorski sustav i poboljša suradnju s Vijećem Europe, u prvom redu potpisivanjem Europske konvencije o spriječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanju koja dopušta Odboru za sprječavanje mučenja redovan pristup mjestima pritvaranja, posebno onima u kojima su zatvoreni politički zatvorenici i borci za ljudska prava; dopusti pristup predstavnicima drugih mjerodavnih međunarodnih i nacionalnih

organizacija, diplomata, skupina civilnog društva te članova obitelji političkih zatvorenika bjelarskim zatvorima;

- uspostavi neovisnu i potpuno funkcionalnu instituciju za ljudska prava koja bi mogla imati ulogu pučkog pravobranitelja;
 - jamči jednake mogućnosti i ravnopravnost svih nacionalnih manjina te njihovu uključenost i nediskriminaciju, osigura normalizaciju situacije Udruženja Poljaka u Bjelarusu; prekine marginalizaciju romske manjine te napreduje u poštivanju vjerskih prava i sloboda te u nediskriminaciji LGBT građana;
- q. da, u odnosu na učinkovitu slobodu i pristup medijima, poduzmu sljedeće: da potiču Bjelarus da ukine akreditacijska ograničenja za novinare i ograničenja za uporabu satelitske televizije, da pojača finansijsku i tehničku pomoći EU-a za sve vrste neovisnih medija (unutar i izvan zemlje) kako bi se osiguralo njihovo održivo funkcioniranje i širi pristup tim medijima; da pruže pomoći za ispunjavanje prijava za europske programe pomoći i za razvoj zajedničkih projekata i konzorcija s međunarodnim novinarskim agencijama i stranim medijima;

O gospodarskoj i energetskoj suradnji

- r. da nastoje uspostaviti konstruktivan tehnički dijalog između EU-a i Bjelarusa o makroekonomskom razvoju i finansijskim pitanjima kako bi se Bjelarus opredijelio za makorekonomске i strukturne reforme, uključujući privatizaciju državnih poduzeća, liberalizaciju trgovinskog i bankovnog sustava, razvoj odgovarajuće mreže socijalne sigurnosti i borbu protiv korupcije;
- s. da dalje naglašavaju da su navedene reforme, pod uvjetom da su ispunjeni ključni politički preduvjeti, od ključne važnosti za gospodarski razvoj Bjelarusa, da će olakšati europska ulaganja i međunarodne zajmove, da bi mogle dati pozitivan signal za uklanjanje postojećih prepreka za pregovore s WTO-om i stoga, omoguće daljnju integraciju u svjetsku ekonomiju;
- t. da ponude tehničku pomoć za stvaranje povoljnog poslovnog okruženja u cilju uspostave jednakih pravila igre za sve, sigurnosti ulaganja i jednakih mogućnosti za sva poduzeća, posebno MSP-e;
- u. da dodatno surađuju s Bjelarusem u pitanjima zapošljavanja, uključujući ljudski kapital i razvoj vještina koji odgovaraju potražnji na tržištu rada;
- v. da potiču Bjelarus na provedbu preporuka ILO-a, posebno glede slobode udruživanja te registracije i aktivnosti neovisnih sindikata; da potiču Bjelarus da izmijeni zakonodavstvo kako bi radnicima zajamčila da slobodno i bez ograničenja mogu prekinuti radni odnos u javnom i privatnom sektoru;
- w. da pozovu Bjelarus da primijeni najviše dostupne međunarodne sigurnosne standarde i stvarno neovisnu procjenu okoliša i učinaka za izgradnju i rad svih elektrana, optimizirajući iskustvo i financiranje iz svih dostupnih međunarodnih instrumenata u skladu s postojećim međunarodnim zakonodavstvom kao što su Espoo konvencija i

Konvencija iz Aarhusa te uslijed obveze od 23.lipnja 2011. godine da preuzme sveobuhvatne procjene rizika i sigurnosti (ispitivanje stresa), uzimajući u obzir specifikacije dogovorene između Europske komisije i Skupine europskih regulatora za nuklearnu sigurnost;

- x. da pomognu u razvoju diversifikacije izvora energije i opskrbnih pravaca u Bjelarusu te koristiti najbolju praksu EU-a u provedbi međunarodnih i regionalnih projekata „zelenog gospodarstva”, uz podršku za energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije;
- y. da promiču daljnju regionalnu suradnju s Bjelarusom, uključujući putem sektorskih inicijativa Istočnog partnerstva, posebno u područjima trgovine, energije, okoliša i prometa; da potiču najbolju praksu bilateralnih gospodarskih foruma te istovremeno nastoje izgraditi kapacitet subjekata izvan državnog sektora te promicati dobro upravljanje i reformu javne uprave;
- z. da nastave pružati tehničku i zdravstvenu pomoć populaciji pogodenoj nuklearnom katastrofom u Černobilu;
 - aa. da potiču Bjelarus na istraživanje i razvoj nekonvencionalnih izvora energije;

O upravljanju granicama

- ab. da jačaju suradnju EU-a i Bjelarusa na upravljanju granicama i u borbi protiv prekograničnog kriminala te posebno pomognu Bjelarusu u razvoju njegova tranzitnog sustava, u modernizaciji postupaka carine i granične kontrole te u potpunoj provedbi koncepta integriranog upravljanja granicama EU-a;
- ac. da osiguraju neograničen ulazak i putovanje u Bjelarusu za diplomate i političare iz EU-a;
- ad. da omoguće, u obostranom interesu, daljnje osposobljavanje bjelaruske agencije za upravljanje granicama u skladu s schengenskom pravnom stečevinom;
- ae. da razmotre pružanje odgovarajuće tehničke pomoći za uvođenje ažurnih sustava upravljanja granicom i moderne infrastrukture na strani EU-a;
- af. da omoguće mjerodavnim bjeloruskim službama odgovarajuće osposobljavanje o najboljoj praksi EU-a u uvođenju biometrijskih putovnica;
- ag. da pokrenu partnerstvo za mobilnost između EU-a i Bjelarusa i potiču Bjelarus na aktivno sudjelovanje u Skupini istočnog partnerstva za migracije i azil;
- ah. da potiču suradnju između Bjelarusa i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) i Fonda Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF) radi pružanja podrške programima za borbu protiv trgovanja ljudima;

O civilnom društvu i neposrednim kontaktima među ljudima

- ai. da povećaju udio projekata koji su korisniji i bolje vidljivi širem stanovništvu, a putem

kojih bi se postiglo bolje razumijevanje vrijednosti, normi i politika EU-a i naglasila prednosti njezinog modela i stručnosti; da promiču, u tome smislu, prilike koje nudi Forum za civilno društvo, posebno u vezi s predstojećim sastankom u Kišnjevu u listopadu ove godine;

- aj. da se sustavno i beskompromisno usprotive bilo kakvom dezinformiranju i zavaravajućem informiraju bjelarskih vlasti o politici i projektima EU-a objavom i širenjem svih nužnih informacija (podataka, brojki, propisa);
- ak. da pojačaju tehničku i finansijsku podršku organizacijama civilnog društva, neovisnim nevladinim organizacijama, neovisnim medijima, borcima za ljudska prava i sindikatima sa sjedištem u Bjelarusu ili u državama članicama koje imaju važan utjecaj na Bjelarus između ostalog i putem Europske zaklade za demokraciju; da se aktivnije uključe civilno društvo u provedbu, praćenje i procjenu projekata koje financira EU; da značajno unaprijede komunikaciju i širenje podataka o EU-u kako bi građani bolje razumjeli pristup EU-a temeljnim pravima i slobodama te potrebu za društvenim i gospodarskim napretkom;
- al. da podupiru organizacije koje rade na promicanju demokracije i ljudskih prava, ne samo one sa sjedištem u Bjelarusu nego i one u inozemstvu, s obzirom na to da bjelarska vlast uporno uskraćuje mogućnost registracije takvim organizacijama;
- am. da zahtijevaju od bjelarskih vlasti provedbu Odluke A/HRC/WGAD/2012/39 Radne skupine Ujedinjenih naroda za proizvoljna pritvaranja u slučaju borca za ljudska prava Alesa Bijalatskog, u kojoj je posebno utvrđeno da je zatvaranje g. Bijalatskog, predsjednika Centra za ljudska prava (HRC) „Viasna” i potpredsjednika Međunarodne federacije za ljudska prava (FIDH) bilo proizvoljno, „u suprotnosti s člankom 20. stavkom 1. Opće deklaracije o pravima čovjeka (UDHR) i člankom 22. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima" (ICCP);
- an. da potiču Bjelarus da uputi poziv Posebnim postupcima UN-a i pozove Posebnog izvjestitelja UN-a o stanju boraca za ljudska prava da posjeti zemlju;
- ao. da obvezu Bjelarske vlasti na ukidanje kaznene odgovornosti za primitak inozemnih bespovratnih sredstava i dopuste organizacijama da drže finansijska sredstva na računima stranih banaka;
- ap. da razmotre jednostrano pojednostavljenje izdavanja viza i smanjenje njihove cijene sa 60 eura na razinu koju si bjelarski građani mogu priuštiti, te u potpunosti iskoriste postojeće fleksibilne mogućnosti koje nudi zakon o vizama, uključujući oslobođenje od naknada ili njihovo smanjenje za kratkoročne vize, posebno za mlade ljude, kako bi se olakšala i intenzivala komunikacija među ljudima i pomoglo sprječavanje daljnje izolacije bjelarskih građana; da razmotre jednostrano smanjenje ili oslobođenje od plaćanja naknada za izdavanje viza za dugotrajni boravak s dugoročnim ciljem uspostave bezviznog režima;
- aq. da pozovu bjelarske vlasti na početak pregovora s EU-om o pojednostavljenju viznog režima i sporazumima o ponovnom prihvatu s dugoročnim ciljem uspostave bezviznog režima radi promicanja neposrednih kontakata među ljudima te da poduzmu

hitne mjere za provedbu sporazuma o lokalnom graničnom prometu s Poljskom i Litvom;

- ar. da potiču suradnju između gradova i općina u EU-u i Bjelarusu na temelju primjera dobre prakse nekih zemalja EU-a, posebno poljske, Litve i Latvije;
 - as. da nastoje osigurati više mogućnosti za obrazovanje i istraživanje u EU za Bjelaruse u području visokog obrazovanja, neformalnog obrazovanja i obrazovanja za odrasle; da pokrenu i podrže programe stažiranja za mlade bjelaruske stručnjake u institucijama EU-a i drugim međunarodnim organizacijama; da dalje podrže sveučilište *European Humanities University*, razvijaju i potiču razvoj obrazovnih programa i programa osposobljavanja s Bjelarusom; da osiguraju primjereni i trajno financiranje programa Erasmus Mundus za bjelaruske studente;
 - at. da aktivno istraže mogućnosti pokretanja dijaloga s Bjelarusom o provedbi dubinskih reformi sustava visokog obrazovanja u toj zemlji u cilju razvoja, posebno, akademske slobode, institucionalne neovisnosti i sudjelovanja studenata uz mogućnost kasnijeg uključivanja u Europski prostor visokog obrazovanja (Bolonjski proces).
2. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku proslijedi potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (HR/VP), Europskoj službi za vanjsko djelovanje, Vijeću, Komisiji i državama članicama.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	9.7.2013
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Franziska Katharina Brantner, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Tarja Cronberg, Arnaud Danjean, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäättänenmäki, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Justas Vincas Paleckis, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić, Sir Graham Watson, Boris Zala, Karim Zéribi
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Adam Bielan, Marije Cornelissen, Göran Färm, Diogo Feio, Knut Fleckenstein, Jörg Leichtfried, Doris Pack, Jacek Protasiewicz, Marietje Schaake, Helmut Scholz
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 187. st. 2.	Pat the Cope Gallagher, Jan Kozłowski, Marek Henryk Migalski, Sandra Petrović Jakovina